

Lyrik

Dikterna till detta nummer är alla tagna ur antologin *Flykten valde oss* (redaktörer Karin Widerberg, Viveka Adelswärd, Siv o Heyman) utgiven av En bok för alla 2001. Människor på flykt, i alla länder och i alla tider, är temat för denna rika diktantologi. Både erkända diktare och amatörskrivare medverkar. De äldsta bidragen är från Psaltaren och antiken (Euripides, Ovidius) men urvalet innefattar även moderna författare som Pablo Neruda, Bertolt Brecht, Nelly Sachs och går fram till våra dagar med bidrag av invandrade diktare som Rawia Morra och Theodor Kallifatides. Bokens samlade vittnesbörd om flykten och dess villkor är överväldigande. Av upphovsrättsliga skäl har reaktionen valt att publicera dikter skrivna av poeter som varit döda mer än sjuttio år.

Katri Vala (Karin Alice Heikel)

Född 1901 i finska Lappland, död 1943. Kallas för en finskspråkig Edith Södergran. Tillhörde poetgruppen Tulenkaajat och blev där en central gestalt. Hennes dikter har en djup känslighet för olika stämningar, men ger också uttryck åt socialt radikala idéer.

De landsförvista

Med säkra steg trädde jag ut i världen
För att ta i besittning jorden och solen
och min moder livets doftande bröd.
Men min tronföljarvisshet
trampades under järnhälar,
framför mig grinade erövraren-förtryckarens
människoätargap.

Jag flydde,
i drömmens lätta slup flydde jag
till fjärran trakt,
till blommors och alfers land.

Men ljuvare än blomman,
hemlighetsfullare än alfen
bjöd mig barnet återvända –
till en jord, fläckad av blod.

Jag, flyktingen, vänder tillbaka,
flyktingarna vänder tillbaka
från alla nejder.

Jorden dånar av steg,
från bergen klingar en ny sång.
Förtryckarnas borgar darrar.

Övers. Ragna Ljungdell

Du Fu

I äldre tider ofta stavad Tu Fu. Född 712 i Nangong, död 770 i Leiyang. Räknas som en av Kinas största skalder med nära 1500 dikter. Levde ett behagligt liv i umgänge med andra poeter, konstnärer tills ett inbördeskrig tvang honom och hans familj att fly och irra omkring i årtal.

I generalens högkvarter

Höstmattan välver sig klar och kall över lakkträden
i borggården.
Jag ligger här ensam i en stad vid floden. Jag ser på mitt
drypande ljus,
jag lyssnar på den ödsliga klangen av ett horn som
förtonar i mörkret.
Mina budbärare ha skingrats av regn och sandstormar.
Städernas portar sluta sig för en ensam vandrare,
bergen är murar i min väg –
Men jag, som har utstått tio år av outhärdlig landsflykt,
jag finner här en enda natt en tillflyktsort i trygghet.

Övers. Erik Blomberg

Max Jacob

Max Jacob (1876–1944) var som framgår av dikten född i Quimper, Bretagne. Av judisk börd men kristen. Dog i koncentrationsläger under ockupationen.

Beklagar sorgen

Jag kom åter till den stad där mina första femton år förflöt
– Quimper –

men mina tårar var gångna.

Förr när jag nalkades dess vita fattiga ytterkvarter
såg jag träden som genom ånga.

Nu är allt fult, trädet är magert, en grön dvärg med spretiga
grenar.

Jag är en främling bland stenar.

Mina vänner i Paris – det är tack vare dem jag hör
till dikten – kära vänner, det är ni som förstör
och drar min tanke långt bort från de magra tallarna i hagen –
den är både glad och sorgsen att bli dragen.

Jag är som av sten, ingenting kan mig nå.

Det är kärlek till konsten som förslöt mig så
att jag inte gråter när jag vandrar i mitt land

Jag är rädd för att väcka hat; jag är en obekant

Folk här som inte känner mig – jag tror de skyr mig – skyr
och jag kan inte älska dem – det är tortyr.

Övers. Viveka Heyman

